

Nr 13

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om sänkt vinstbeskattning av varulotterier.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I:442 av herr *Lars Larsson* och II:521 av herr *Gustavsson* i Alvesta, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla om översyn av reglerna för vinstbeskattning av varulotterier samt om förslag snarast till ändrade lägre skattesatser.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I:442.

Enligt 1 § lotteriförordningen den 19 maj 1939 (nr 207) skall såsom lotteri anses varje företag, däri efter lottning, gissning, vadhållning eller jämförlig av slumpen helt eller delvis beroende anordning kan av en eller flera deltagare erhållas vinst till högre värde än det, som erhålles av en var deltagare.

I 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster föreskrives, att å vinst i svenskt lotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall till staten erläggas en särskild skatt motsvarande, i fråga om vinst å premieobligation 20 procent och i fråga om annan vinst 30 procent av vinstens värde. Skatt skall dock, enligt föreskrift i samma paragraf, utgå endast därest vinstens värde överstiger i fråga om vinst i varu- eller tombolalotteri 100 kronor samt i fråga om annan vinst 25 kronor. I paragrafen föreskrives vidare att skatt icke skall utgå å bl. a. vinst i varu- eller tombolalotteri, där endast skänkta vinstföremål förekommer, och inte heller å vinst vid utlottning av konstverk inom förening, vars enda syfte är att främja intresset för eller eljest stödja den bildande konsten. Slutligen innehåller 1 § bestämmelser dels därom att vid beräkning av skattebelopp i vinstens värde skall inräknas den å vinsten belöpande skatten och dels därom att skatt icke skall utgöras för vinst, som utfallit å lott eller obligation, vilken icke blivit avyttrad, och ej heller för vinst, som ej av vinnaren uttages.

Enligt 2 § samma förordning skall, när vinst, som avses i 1 §, utbetalas eller utgives till vinnaren, lotteriets anordnare eller premieobligationernas

utfärdare innehålla så stor del av vinsten, som motsvarar den stadgade skatten å densamma.

I förordningens 3 § ges vissa bestämmelser om uppbörd och redovisning av skatten till statsverket, medan närmare föreskrifter härutinnan med stöd av 4 § meddelats av Kungl. Maj:t i kungörelse den 15 juni 1945 (nr 411).

Vinst i varulotteri var — frånsett värdepappersvinst — t. o. m. år 1945 inte underkastad den särskilda lotterivinstskatten. I stället var vinnaren skyldig erlägga vanlig inkomstskatt för vinsten, om denna tillsammans med andra vinster, som vinnaren kunde ha erhållit under visst beskattningsår, uppgick till minst 100 kronor. Den omläggning, som i detta avseende skedde genom beslut vid 1945 års riksdag avsåg endast att åstadkomma en ändamålsenligare ordning för uttagande av skatt å lotterivinster.

Skattesatsen för vinster i svenskt lotteri och å svenska premieobligationer, som ursprungligen var 10 procent av vinstens värde, höjdes år 1942 till 20 procent och år 1958 såvitt avser lotterivinster till 30 procent. Skattesatsen har därvid bestämts med utgångspunkt från att skatten ungefär skall motsvara vad vinnaren skulle haft att erlägga i statlig inkomstskatt och kommunal inkomstskatt, om vinsten inkomstbeskattats i vanlig ordning. Den lägre skattesatsen för obligationsvinster har motiverats med att vinsterna närmast är att betrakta som ränta på sparat kapital samt att man genom den lägre skattesatsen skulle erhålla en viss motsvarighet till det s. k. sparavdraget vid inkomstbeskattningen.

Av innehållet i de förevarande motionerna må här återges följande.

Motionärerna framhåller inledningsvis, att man för att finansiera verksamheten inom olika föreningar och organisationer ofta utnyttjar möjligheten att anordna lotterier av olika slag. Antalet lotteritillstånd har under senare år ökat starkt. Oavsett vilken inställning man har till denna form av inkomstanskaffning inom olika organisationer, står det klart att dessa utan lotteriinkomsterna väsentligt skulle få begränsa sin verksamhet. Detta skulle bli till förfång bl. a. för den betydelsefulla upplysnings- och studieverksamhet som bedrivs inte minst inom ungdomsorganisationerna.

Av ett lotteris försäljningsvärde skall halva beloppet utgöras av värdet å vinsterna inklusive skatt å dessa. Genom vinstbeskattningens konstruktion utgör vinstskatten i varulotterier inte 30 % utan över 40 % på vinstens försäljningspris. Ju högre skatten på vinsterna är desto mindre möjligheter har lotteriarrangören att presentera en vinstplan som är attraktiv för köparna, och resultatet blir då att lotterierna lämnar lägre överskott. Det kan därför ifrågasättas, om inte en reducering av vinstbeskattningen å varulotterier är nödvändig. I samband med 1958 års försvarsuppgörelse genomför-

des höjd lotterivinstbeskattning fr. o. m. den 1 april 1958. Den vidtagna höjningen av vinstskatten har lett till svårigheter för lotteriverksamheten inom organisationerna utan nämnvärd ökning av statsinkomsterna, vilket var avsikten med höjningen 1958. En återgång till lägre procentsats vid vinstbeskattningen av varulotterier är därför angelägen. I samband därmed bör även uppmärksammas den nedre gräns på ett vinstvärde av 100 kronor då beskattningen sätter in; denna gräns är i dagens kostnadsläge för låg och bör höjas.

Utskottet

Vinster i svenskt lotteri och på svenska premieobligationer är undantagna från den vanliga inkomstbeskattningen och i stället underkastade beskattning enligt 1928 års förordning om särskild skatt å vissa lotterivinster. Den särskilda lotterivinstskatten, som uttages av lotteriets anordnare eller premieobligationernas utfärdare i samband med utbetalningen av vinsten, utgår för närvarande med 30 procent av vinstens värde. Skattesatsen för premieobligationsvinster är dock 20 procent. I övrigt gäller beträffande varu- och tombolalotterier att skatt endast utgår på vinster, vilkas värde överstiger 100 kronor, medan i fråga om annan vinst skattepliktsgränsen i princip satts vid 25 kronor. Vinster å varu- och tombolalotterier, där endast skänkta vinstföremål förekommer, samt vinster vid utlottning av konstverk inom förening, vars enda syfte är att främja konstintresset, är helt undantagna från lotterivinstbeskattningen.

I de förevarande motionerna har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om översyn av reglerna för beskattningen av varulotterier samt om förslag snarast möjligt till ändrade lägre skattesatser. Som motivering för yrkandet har anförts att den i samband med försvarsuppgörelsen år 1958 genomförda höjningen av skatten på bl. a. vinster i varulotterier från 20 till 30 procent medfört svårigheter för föreningar och organisationer med ideell verksamhet, vilka i stor utsträckning anskaffar medel till verksamheten genom anordnande av lotterier. Motionärerna anser vidare att skattepliktsgränsen, 100 kronor, i fråga om varu- och tombolalotterier i nuvarande kostnadsläge är för låg och därför bör höjas.

I samband med införandet av den särskilda lotterivinstbeskattningen år 1928 bestämdes skatten till 10 procent av vinstbeloppet. Detta motiverades med att en skattesats av denna storlek ungefär motsvarade vad vinnare då genomsnittligt skulle haft att erlægga i statlig och kommunal inkomstskatt, om vinsten i stället inkomstbeskattats i vanlig ordning. De sedermera vidtagna höjningarna av skattesatserna har genomförts med hänsyn till skärpningen av inkomstbeskattningen. Vid den senaste skattehöjningen år 1958 undantogs emellertid vinster på premieobligationer, enär sådana vinster närmast är att betrakta som ränta på sparat kapital och man genom en lägre

skattesats på obligationsvinsterna skulle få en viss motsvarighet till det s. k. sparavdraget vid inkomstbeskattningen.

Antalet lotteritillstånd har såsom motionärerna framhållit ökat betydligt under senare år. Den högre skattepliktsgränsen för vinster i varu- och tom-bolalotterier, som införts av administrativa skäl, är självfallet i och för sig ägnad att gynna dessa lotterier i förhållande till andra lotterier. Det bör därjämte i detta sammanhang uppmärksammas, att arrangörens överskott på lotteriet enligt gällande rättspraxis inte blir föremål för inkomstbeskattning annat än i de fall, då lotteriverksamheten kan anses ha bedrivits yrkes-mässigt.

Av ovan anförda skäl och då den av motionärerna föreslagna sänkningen av skatten på vinster i varulotterier skulle innebära ett betydande avsteg från gällande principer för beskattningen anser sig utskottet inte kunna tillstyrka bifall till utredningsyrkandet i motionerna I:442 och II:521.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I:442 av herr Lars Larsson och II:521 av herr Gustavsson i Alvesta om sänkt vinstbe-skattning vid varulotterier icke måtte föranleda någon riks-dagens åtgärd.

Stockholm den 5 mars 1963

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriks-son, Oscar Carlsson, Wärnberg, Lundström, Gösta Jacobsson, Hellebladh, Sundin och Billman; samt

från a n d r a kammaren: herrar Brandt, Allard, Gustafson i Göteborg, Nilsson i Svalöv, Kärlander, Asp, Darlin, Forsberg, Nilsson i Tvärålund och Enskog.